

Socialpædagogik — Synopsis

Martin Andreas Andersen
Kandidatstuderende, pædagogisk sociologi

December 2019

Indhold

1	Et kort oprids af dansk handicappolitik	3
1.1	Handicappede i Danmark	3
1.1.1	Et historisk oprids	3
1.1.2	De handicappedes interesseorganisationer	3
1.2	De offentlige instanser	4
1.3	De professionelle	4
1.4	Problemforståelsen i dansk handicappolitik i dag	4

Tegnoptælling
6000-7200 tegn

1 Et kort oprids af dansk handicappolitik

Jeg vil i mit speciale tage fat i den specialpædagogiske professions selvforståelse. Da 'specialpædagogik' er forbundet med arbejdet med *mennesker med nedsat fysisk og/eller kognitiv funktionsevne*, som det så fint hedder i **serviceloven**. I den følgende synopsis vil jeg diskutere nedslag i en policy-analyse af dansk handicappolitik, som den fremstår i dag. Jeg tager afsæt i nogle af de forskellige interesserter på området:

- De handicappede, som (burde være) omdrejningspunktet for det hele
- Myndighederne, som indeholder af definitionsmagt, både hvad angår 'problemet' art; og hvordan det skal/kan/bør 'løses'
- De professionelle i feltet, som udøvere af velfærdsstatens gerning - og hvordan de udrustes til opgaven

Jeg vil teoretisk tage afsæt i *Asylums* af Erving Goffman (1991) for at belyse de 'indsatte' og 'ansatte' på handicapområdet. For en forståelse af, hvordan 'de handicappede' er blevet et samfundsmæssigt anliggende, og hvordan dette anliggende imødekommes, vil jeg henvende mig til Scheurich. I gennemgangen af den moderne specialpædagogiske professions tilblivelse vil jeg støtte mig op ad bl. a. ???

HOLDER
DETTE
ENDNU

jakob dit-
lev bøje??

1.1 Handicappede i Danmark

Først, en begrebsafklaring: jeg bruger forholdsvis konsekvent 'handicappede' fremfor den mere forsigtige 'mennesker med nedsat fysisk og/eller psykisk funktionsevne'. Både fordi, 'handicap' benyttes i samfundet i almindelighed (og af 'de handicappede' specifikt); men også fordi, der er en (overvejende) mere relationel forankring i handicapbegrebet i dansk sammenhæng.

UDDYBES?
DER ER
IKKE
MEGET
PLADS I
EN SY-
NOPSIS

1.1.1 Et historisk oprids

Nutidens handicappolitik kan spores tilbage til 1950'erne. Der kan godt nok synes lang vej fra nutidens idealer om 'et godt liv for alle' og 'deltagelse i samfundet'; men der var dog en grundlæggende idé, at samfundet efterhånden måtte træde til også for denne demografi. I løbet af 1960'erne og '70'erne var der dog strømninger, både internationalt og nationalt, der først betød, at handicappede fik stædfestet rettigheder ved lov i 1975; og en større overhaling af institutionerne på området i 1980. Nu skulle de store totalinstitutioner afvikles; og de handicappede integreres i det danske samfund. I 1994 tilsluttede Danmark sig *Salamanca erklæringen*, der yderligere stadfæstede handicappedes ret til ligebehandling. Samme år gik de over til at få pension, og de handicappede fik nu også en personlig økonomi lige som os andre. Denne normaliserings- og individualiseringslogik blev yderligere slået fast i 1998, hvor „Serviceloven“ blev vedtaget. Denne lov, godt tyve år senere, stter et tydeligt individuelt fokus - både hvad gælder rettigheder og ansvar.

TJEK
DATO -
Hur har
en tids-
linje (OG
TJEK VA-
LIDITET
I UDSAG-
NET)

1.1.2 De handicappedes interesseorganisationer

Der er efterhånden dannet et større netværk af særorganisationer, der taler for de handicappede. Disse er samlet i Danske Handicaporganisationer... (UDDYBES)

TO SPOR
- skoler vs
bosteder -
uddybes?

1.2 De offentlige instanser

Den markant individuerede forståelse i serviceloven er dermed også genspejlet i handicaporganisationernes selvbillede. Det påhviler kommunerne at tildele støtte efter servicelovens bestemmelser, som beskrevet i fx § 137. Kommunerne er dog underlagt flere fordringer end, at sikre de handicappedes rettigheder, som bl.a. 'vejledning til støtte til voksne' understreger. (KL og socialministeriet - Danske Regioner??) Her understreges, at der tildeles konkret og tilrettelagt støtte efter individets faktiske behov. En given diagnose skal ikke 'garantere' en specifik intervention. Set i lyset af en ressourcefordelingsparadigme, kan dette synes rimeligt nok. Dette underbygger og understreger dog

??? IKKE
OGSÅ???

UDDRAG??
NÆPPE
PLADS

CHECK
KILDE

1.3 De professionelle

Den (belfærds)profession, der forbindes med arbejdet med handicappede¹, er pædagogerne.

Goffman siger i *Asylums*, at de ansatte i institutionen tilegner sig en særlig menneskeforståelse, på baggrund af den totale institutions selvfortællinger om institutionens formål og berettigelse. Dog er der (forhåbentlig) lang tid siden 1950ernes store institutioner; men man kan se ud fra SLs værdigrundlag at professionens fagforening ser kerneopgaven som at væ

FOR ME-
GET HI-
STORIE
TROR
JEG

1.4 Problemforståelsen i dansk handicappolitik i dag

Det ovenstående peger på, en forskydning af *problemet der skal løses* omkring de handicappede. Fra at være til gene for omgivelserne, med en medicinsk afvigelserforståelse (åndssvageanstaltners forstandere var læger) over mennesker at aktivt skulle integreres og socialiseres, til *individer* med rettigheder og pligter i og overfor samfundet. Med afsæt i Scheurich, kan man udforske hvordan vi er nået hertil.

Scheurich anfægter selvfølgeligheden af de sociale problemer som et empirisk fænomen. Ved at tage for givet, at noget er et **problem**, tager man også for givet, at der er en **løsning**, der kan sikre samfundet stabilitet og viderførelse. I stedet for bør og skal de såkaldte sociale problemer undersøges som de sociale konstruktioner de er. Dermed eftersøges en policy analyse der går ud over det historiske, evaluerende, og/eller komparative.

dette skal
nok kortes
ind lidt

Scheurich præsenterer policy arkæologien som en ny analysemodel. Ved at se på Scheurich, 1994, s. 300:

1. den sociale konstruktion af specifikke sociale problemer
2. identifikation af sociale regelmæssigheder på tværs af problemdefinitioner
3. den sociale konstruktion af acceptable løsningsmuligheder
4. policy-studiers sociale formål

Det er især den anden pind jeg vil slå ned på. Scheurich mener, at man kan se regelmæssigheder på tværs af sociale problemer. Disse regelmæssigheder er med til at synliggøre noget som et socialt fænomen; samtidig med, at det også

¹Handicappede indgår i, hvad der skiftevis det specialiserede socialområde eller det specialiserede voksenområde

udgør de socialt troværdige løsningsmuligheder Scheurich, 1994, s. 301 Hvilke regelmæssighed - det vil sige, forbindelser til det omkringliggende samfund kan vi finde i de forskellige perspektiver nævnt ovenpå?

- et individorienteret fokus,
- hvor frihed udspringer af rettigheder
- men der er en medfølgende ansvarsfordring
- om at være produktiv

Litteratur

- Børne- og socialministeriet. (2018, 13. februar). *Bekendtgørelse Af Lov Om Social Service*. Hentet 22.09.2018, fra <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=197036>
- Goffman, E. (1991). *Asylums: Essays on the Social Situation of Mental Patients and Other Inmates*. London: Penguin.
- Salamanca erklæringen og handlingsprogrammet for specialundervisning : verdenskonference om specialundervisning - adgang og kvalitet : Salamanca, Spanien, 7.-10. juni 1994*. (1997). Kbh.: Undervisningsministeriet, Folkeskoleafdelingen.
- Scheurich, J. J. (1994). Policy Archaeology: A New Policy Studies Methodology. *Journal of Education Policy*, 9(4), 297–316. doi:10.1080/0268093940090402